

Csak egy magyar volt

2010 október 28. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Is csak egy magyar volt, mondtuk nem kis meglepődéssel, miután a Dunajec partján, a lengyel–szlovák határ mentén lévő Szczawnicában, a régi temetőben lévő kápolna falán a történész Kovács István, jelenlegi krakkói főkonzul leleplezte Szalay József emléktábláját. A család címere a pajzs kék udvarában hármasszögletes zöld halom középsőjén aranykorona, melyen vörös csőrű és lábú fehér galamb áll zöld gallyat tartva. A pajzs fölötti sisak koronájából oroszlán emelkedik ki kivont kardot tartva. Ez látszik ezen a képen, mert ez került az emléktábla felső részére.

A szlovák–lengyel határ mentén, Zakopanétől mintegy 120 kilométerre keletre fekvő gyógyfürdőhely létrehozója volt Szalay József. Ő a modern lengyel turizmus úttörője is azáltal, hogy a Dunajec folyón az idegenforgalmi túrazószt az 1840-es években megalapította. Szalay nagyapja Lengyelország első felosztása után, az 1770-es években hivatalnokként került Galíciába, ahol véglegesen letelepedett. Fia is hivatalnok volt. A legifjabb Szalay tanulmányait a podolini piarista gimnáziumban végezte, így a család kapcsolata nem szakadt meg Magyarországgal. Mivel az egyébként nemesi származású család Galíciába szakadt ága jelentős vagyont tett szert, s Szalay József a Kamara igazgatóságának igazgatói posztját is elnyerte, a czorsztyni sztárosztaság kiürítésakor megvásárolta a savanyúvízforrásairól híres Szczawnicát.

1842-ben, miután apja meghalt, édesanyja sürgetésére a legifjabb Szalay József kézbe vette a szczawnicai

birtokot. Hamarosan kiderült róla, hogy nemcsak kiváló hivatalnok, hanem jó szervező, gazda és menedzser. Szcawnicát néhány éven belül virágzó fürdővároskává építette ki. Házainak egy részét tervezte, az általa alapított kápolnát is festette ki. Szalay a fürdővendégek szórakoztatására találta ki a dunajeci tutajozást, amely ma is Lengyelország egyik leghíresebb turistaattrakciója.

Szalay Józsefet a lengyelek magyarnak tartják, s úgy beszélnek róla a külföldieknek is. Hogy milyen becsben tartják, azt alkalmam volt látni, amikor egy megható ünnepség keretében Kovács István leleplezte az emléktáblát. Persze nem véletlenül, hisz diákkorától a lengyel–magyar barátság egyik lelepleztebb híve és ápolója, s ezen emléktábla avatásáért is mindent megtett történészként is, diplomataként is. Szívének kedves volt, amit csinált, s ezért is mondhatom, hogy amit több mint negyven év óta tett és tesz, a lengyeleknek éppúgy kedves, mint a mi szívünknek.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló